

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_12_INOVACE_A_LH_1.SADA_03

Název klíčové aktivity: I/2 Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti

Označení v TK: EU-I/2A-LH-1.sada-č.03

Autor: PaedDr. Ludmila Hulvová

Datum vytvoření: září 2011

Název DUM: Věty jednočlenné, dvojčlenné a větné ekvivalenty

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 8.

Druh učebního materiálu: pracovní list

Klíčová slova: věty jednočlenné, dvojčlenné, větné ekvivalenty

Anotace:

Pracovní list slouží k procvičení probraného učiva, střídáme práci samostatnou a skupinovou, cvičení můžeme rozdělit do více vyučovacích hodin. Nejvíce pozornosti věnujeme poslednímu cvičení, které vyžaduje od žáků nejen vyhledání jednotlivých druhů vět a jejich správné rozlišení, ale také porozumění významu textu.

Věty jednočlenné, dvojčlenné a větné ekvivalenty

1. Urči věty dvojčlenné, jednočlenné a větné ekvivalenty:

1. Konečně se ti rozsvítilo v hlavě.
2. Některé vlastnosti výrobku se musejí výrazně změnit.
3. Byli z té zprávy o příjezdu tety Kateřiny trochu rozpačití.
4. Přísný zákaz otevírání oken za jízdy!
5. Po úspěšném složení zkoušky mi bylo nádherně.
6. Nad zalesněným kopcem se silně zablýsklo.
7. Je uložen ve vitríně Národního muzea v Praze.
8. Umýt si po jídle ruce teplou vodou a mýdlem!
9. Pod korunami stromů to zavonělo po houbách.
10. Nikdy se nesmíte chovat k druhým bezcitně a sobecky.
11. Toho večera v celém kraji hustě sněžilo.
12. Jak si můžeš být tak jistá jeho pomocí?

2. Převeď jednočlenné věty na dvojčlenné a opačně:

Venku prší.

Bolí mě v koleni.

Během jízdy vlakem jsme zpívali.

Za okny zahřměl hrom.

Bylo mi trochu smutno po domově.

V místnosti se pomalu ochlazovalo.

Slunce zapadlo za obzor.

Toho léta nastaly parné dny hned v červnu.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3. Vyjádři následující věty větným ekvivalentem:

Zavři dveře na balkón.

Z kopce jeď na tom kole pomaleji!

Odsud je opravdu nádherný výhled do kraje.

Dejte mi jeden lístek do 1. řady, prosím.

4. Přečti následující text:

Velké přípravy

Jakmile zafičelo ze strnišť, věděli jsme, že se blíží škola a taky naše posvícení. Přípravy byly vždycky velkolepé a trvaly celý týden. Začínalo se velkým úklidem celého domu a zahrady. Čistila se okna, koberce, převlékaly peřiny, někdy se dokonce gruntoval i sklep. Pomáhat jsme museli všichni. Asi ve čtvrtek vyrazili rodiče na velký nákup a od pátku se peklo. Domem to nádherně zavonělo. Na válech se jen smály koláče, buchty, záviny ... A když se setmělo, trůnil na velikém skleněném talíři čokoládový dort. Největší dobrota celé severní polokoule! V sobotu udělala maminka ještě bramborový salát na chlebičky a tatínek sekanou, abychom hostům nenabízeli jenom samé sladkosti. Teď už jenom zamést dvůr a chodník, vytřít podlahy a vyleštit boty na zítřek... Hotovo! V tu chvíli mi bylo blaženě. Hurá ke kolotočům! (A v pozdějších letech i na diskotéku.)

Úkoly k předcházejícímu textu:

1. Najdi věty jednočlenné a větné ekvivalenty.
2. Převeď tři jednočlenné věty na dvojčlenné.
3. Alespoň jednu dvojčlennou větu převeď naopak na jednočlennou.
4. Pokus se někde v textu užít další větný ekvivalent.
5. Vyber rok, kdy se asi narodil autor textu: 1909, nebo 1959, nebo 1999.
6. Druhé souvětí textu není zprvu zcela jednoznačné. Proč?
7. Vysvětli slovo *posvícení*.
8. Co znamená slovo *gruntovat*?
9. Kde autor užil nadsázky?